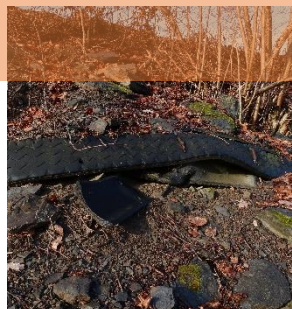
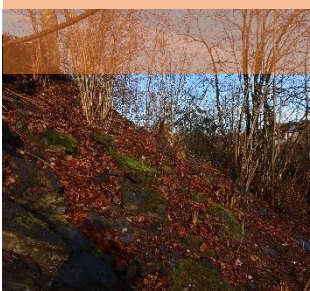

Naturfaglig vurdering av potensielt tiltak i Trollhaugen 21b

Asker kommune

Alexander Nilsson

Naturfaglig vurdering av potensielt tiltak i Trollhaugen 21b, Asker kommune

Forfattere: Alexander Nilsson

Publisert: 19.11.2021

Antall sider: 10 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Asker kommune

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Nilsson, A. 2021. Naturfaglig vurdering av potensielt tiltak i Trollhaugen 21b, Asker kommune. Biofokus-notat 2021-066. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Bilder fra Trollhaugen 21b. Foto: Alexander Nilsson

Biofokus notat 2021-66

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-018-2

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

Forord

Utarbeidelse av vurdering av potensiell påvirkning på naturverdier som følge av tiltak i Trollhaugen 21b, i Asker kommune er utført på oppdrag fra Asker kommune. Rapporten gir faglig funderte anbefalinger for å minimere negativ påvirkning på naturverdiene på tomte som følge av planlagt tiltak. Rapporten baserer seg på feltbefaring, informasjonsinnhenting og samtaler med tiltakshaver.

Rapporten tar først for seg de dokumenterte naturverdiene for så å utrede avbøtende tiltak som kan redusere tiltakets påvirkning på naturverdiene.

Oslo, 19.11.2021

Alexander Nilsson

Figur 1: Kalkrik edelløvskog ble påvist der husets plassering er planlagt.

1 Innledning

Tiltaket som skal gjennomføres er oppføring av et nytt bolighus på tomten til tiltakshaver. Nytt hus er mistenkt å berøre en grøntstruktur på tiltakshavers tomt, og som følge av dette er det fra forvaltningsmyndighet framsatt krav om naturfaglig vurdering av konsekvensene tiltaket potensielt kan få for naturmangfoldet i området. Det befinner seg også en kjent forekomst av et stort eiketre på tomten. Undertegnede undersøkte naturverdier og potensielle konflikter mellom tiltaket og naturmangfold ved feltbefaring på lokaliteten. Undersøkelsesområdet befinner seg i Trollhaugen, nær Asker sentrum og E18.

Figur 2: Planlagt tiltak i Trollhaugen 21b.

2 Naturverdier

Av dokumenterte naturverdier er det påvist to naturtypelokaliteter etter DN-håndbok 13. Naturtypelokaliteten er en stor eik, med betydelig potensial som habitat for biologisk mangfold. I tillegg er det registrert en liten forekomst av naturtypen kalkrik edelløvskog med lokal betydning for naturmangfold.

Eika befinner seg nordøst (figur 3) på tomta, og står med det nær tomtegrensa mot nabo i nord ovenfor skråninga. Eika er relativt stor, med en omkrets i brysthøyde på 227 cm. Den har en stor krone med flere store døde greiner, noe som er positivt for biologisk mangfold, samtidig som den har en nokså godt utviklet sprekkbark med potensiale som habitat for flere lav og moser. Etter DN-13 metodikk klassifiserer eika til C-verdi. Eika omfattes av forskrift for utvalgte naturtyper (hul eik) etter Naturmangfoldloven, noe som medfører at eika etter miljødirektoratets instruks får svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet.

Figur 3: Stor forskriftseik. På stammen av treet ble laven *Rinodina exigua* (15 øvrige funn i Norge) påvist.

Lavfloraen tilknyttet treet var mangfoldig, og av nevneverdige artsfunn er *Rinodina exigua* (NE). Dette er en svært sjelden art i Norge, som til nå kun er påvist ved 15 lokaliteter i Norge. Om den fremdeles finnes på alle disse 15 lokalitetene er også høyst usikkert da flere av funnene er fra 1800-tallet. Kunnskapen om denne arten er svært begrenset, og den er ikke vurdert for rødlista som følge av kunnskapsmangel. Det som imidlertid er sikkert er at denne arten er svært sjeldent påvist i Norge.

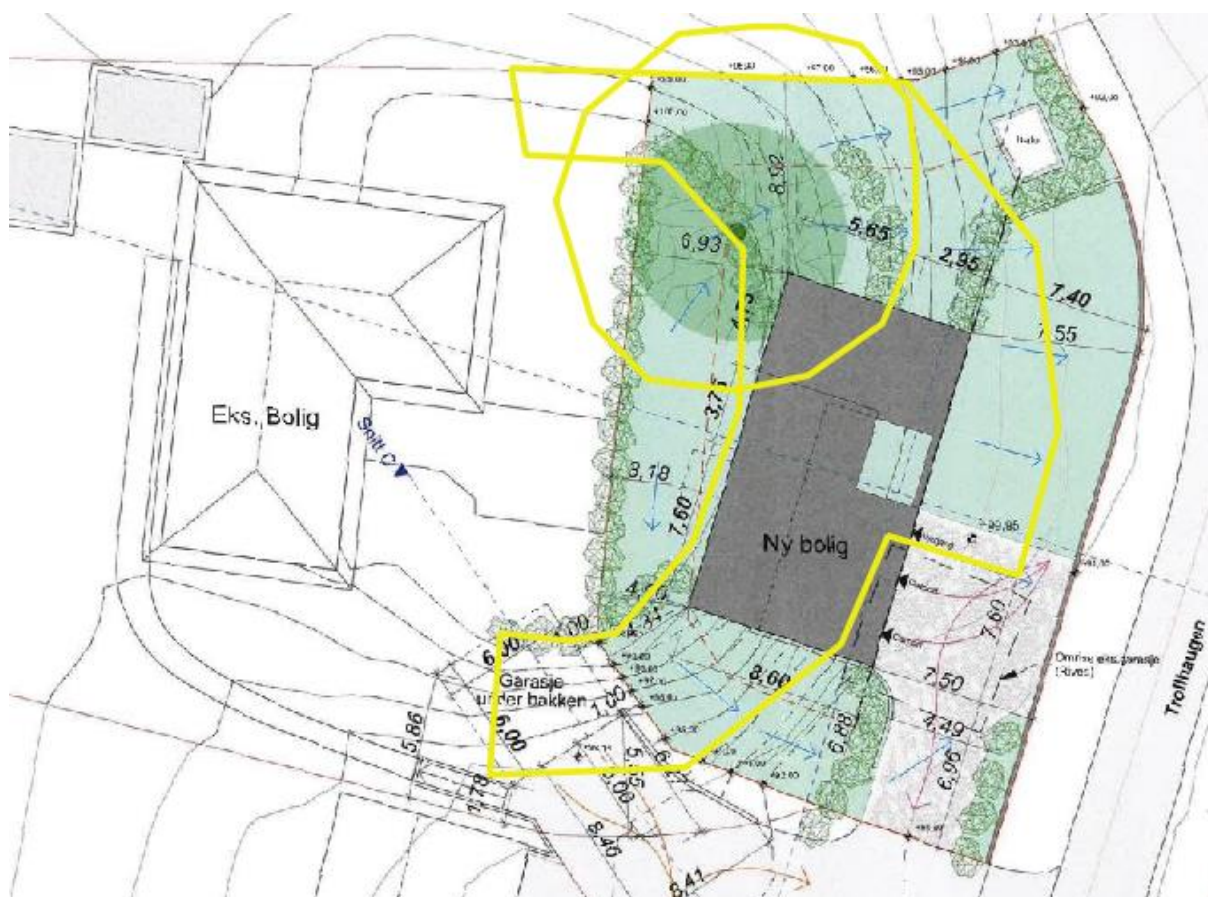
Eika forøvrig er på vei til å bli stor, og med tiden vil den kunne utvikle seg til å bli et svært verdifullt tre for biologisk mangfold. Eika har per i dag få elementer med stor betydning for biologisk mangfold (med

unntak av forekomsten av *Rinodina exigua*), men dersom treet får stå upåvirket fremover vil det på sikt kunne huse mange hundre ulike arter av insekter, sopp, lav og mose. Treet anses for å være en viktig rekrutt, og vil på sikt kunne spille en sentral rolle i landskapet når det gjelder å bevare biologisk mangfold.

Mellom plenen og veien ble naturtypen lågurt-edelløvskog påvist (Figur 3). Naturtypen forekommer i en bratt skråning med hassel og edelløvtrær, som står på kalkholdig grunn. En rekke sjeldne karplanter, sopp, moser og insekter er tilknyttet denne naturtypen, og skråningen har potensiale på sikt til å huse en rekke slike sjeldne og truede arter. Naturtypen er imidlertid noe forringet som følge av tidligere masseforflytning og hogst av trær. I dag er det mye sagmugg og hogstavfall i skråningen, samt noe søppel. Skråningen må derfor sies å være i middels god tilstand. Naturtypen er rødlistet som sårbar (VU), men ettersom den har lav lokalitetskvalitet får den etter miljødirektoratets instruks høy verdi eller forvaltningsprioritet. Med tanke på at denne skråningen befinner seg i et område med svært påvirkta natur, er den også en av de få gjenværende restene av slik natur i landskapet. Dens betydning for biologisk mangfold blir betydelig større sett i sammenheng med hvor lite gjenværende natur det ellers finnes i området, og naturtypen er levested for et mangfold av arter som ellers i området antas å være relativt dårlig representert.

Figur 4: Kartutsnitt som viser Trollhaugen 21b med tomtegrense (gult polygon), forekomst av stor eik (rosa punkt) og lågurt-edelløvskog (rosa polygon).

Figur 5: Konfliktkart som viser tentativ plassering av tiltaket (ny bolig). Grønt punkt med gul sirkel rundt viser eikas krone, som berøres av tiltaket. Gult polygon viser naturtypen lågurt-edelløvskog, og ny bolig er etter planene plassert midt i denne.

3 Tiltakets påvirkning

Tiltaket innebærer at det settes opp et nytt hus i skråninga ned fra plenen mot veien. Dette medfører at skoglokaliteten i skråningen reduseres betydelig i areal. Det splitter også naturtypen i to deler, og vil i praksis bety at naturtypen forsvinner (figur 4).

Sentralt for å minimere de negative konsekvensene er også at den store eika bevarer. Slik planene i dag foreligger, planlegges huset så tett som 3 meter inntil eikas stamme. Det å unngå skade på eika vil sannsynligvis medføre utfordringer for de som utfører byggearbeidet, og det er ikke utenkelig at store deler av krona må fjernes for at arbeidet skal kunne gjennomføres slik dagens planer foreligger. Bygging og graving vil trolig også skade treets rotsystem. Dersom tiltaket gjennomføres slik det i dag planlegges er det en reell fare for at eika kan ta stor skade og i verste fall dø.

Hensyn og prioriteringer

Bevaring av eika er sentralt for å bevare så mye av naturverdiene på tomte som mulig. Grunneier har hatt befaring av arborist som har uttrykt at bevaring av eika selv med nåværende planer bør være mulig, men erkjenner imidlertid at eika sannsynligvis vil ta skader av byggingsarbeidet. At eika overlever er nok mulig dersom en tar tilstrekkelig hensyn, men planene slik de foreligger i dag vil imidlertid medføre gravearbeid nærmere enn 3 meter unna eikas stamme, og en eik har gjerne rotsystemer som strekker seg 1,5 ganger kronas utbredelse som i dette tilfellet er beregnet til omtrent

10 meter radius ut fra stammen. Det igjen betyr at en burde innenfor en 15 meters radius ut fra treets stamme være ytterst forsiktig med treets rotsystemer. Det er også viktig at stamme og greiner beskyttes godt mens arbeid pågår, men det må presiseres at undertegnede stiller seg kritisk til om treet vil overleve gjennomført tiltak dersom huset plasseres der det er tenkt i dag.

Dersom tentativt tiltak gjennomføres, bør det opprettes en sikkerhetssone rundt treet slik at ikke maskiner kan komme til skade for store deler av treets røtter. For å ivareta eika bør en se på muligheten for å flytte boligen noe mot øst. Sannsynligheten for å skade/drepe treet vil reduseres kraftig dersom planlagt bebyggelse legges 3-4 meter lengre vekk fra treets stamme. Etter gjennomført tiltak vil sannsynligvis også huset komme i konflikt med treets krone, slik at store deler må beskjæres og fjernes, noe som igjen kan svekke treets vekst og overlevelsessevne. Det bør heller ikke lagres masser midlertidig nær treet.

Ivaretagelse av naturverdiene i skråningen er ikke mulig dersom tiltaket gjennomføres slik som planlagt. Dersom tiltaket imidlertid gjennomføres bør boligen om mulig plasseres så langt ut fra sentrum av naturområdet som mulig, og det bør etterstrebes at naturen rundt tiltaket påvirkes i så liten grad som mulig. Det bør ikke forekomme masselagring eller gravearbeid i naturarealene.

Figur 6: Den rike skråningen sett fra veien. Skråningen representerer et areal med potensiell betydning for biologisk mangfold og kan dersom det forvaltes riktig være levested for en rekke sjeldne og trua arter.

4 Konsekvenser

Konsekvensvurdering etter miljødirektoratets metode tilsier at dersom eika forringes vil det ha alvorlig miljøskade for området, mens dersom den skulle sterkt forringes og ødelegges vil det medføre svært

alvorlig miljøskade. Skulle derimot eika klare seg bra som følge av gjennomført tiltak og kun forringes i noen grad vil dette likevel ha betydelig miljøskade.

Når det gjelder forekomsten av rik edelløvskog regnes det som relativt sikkert at dersom tiltaket gjennomføres vil dette i bestefall medføre sterk forringelse og i verstefall ødeleggelse, og som følge av at verdien på naturtypen ifølge miljødirektoratets instruks er høy vil det i bestefall medføre alvorlig miljøskade.

5 Kilder

Artsdatabanken og GBIF Norge. 2021. Artskart, internettportal for artssøk.

<http://artskart.artsdatabanken.no/>

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper – Verdisetting biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13.

Olberg, S.; Reiso, S. & Solfjeld, E. 2018. Veileder om skjøtsel og hensyn i forvaltningen av hule eiker. BioFokus-rapport 2018-13. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Miljødirektoratet 2021. Vurdere miljøkonsekvensene av planen eller tiltaket.
<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/vurdere-miljokonsekvensene-av-planen-eller-tiltaket/>

Biofokus

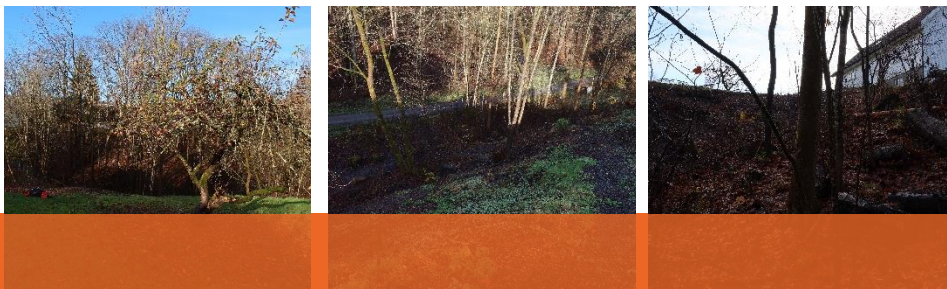
– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus notat 2021–066
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-018-2

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no